

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 574

**Bolu Milletvekili Fuat Öztekin ve 10 Arkadaşının, 1615 Sayılı
Gümrük Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ile
Kayseri Milletvekili Mustafa Şahin'in Aynı Mahiyette Kanun
Teklifi ve Adalet; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları
(2/452, 2/82)**

T. B. M. M. Anavatan Partisi
Grup Başkanlığı
Sayı : 11-87/165

Tarih : 14.5.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1615 sayılı Gümrük Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun teklifimiz ilişikte sunulmuştur.
Gereğini arz ederiz.
Saygılarımızla.

Fuat Öztekin
Bolu

M. Umur Akarca
Muğla

Hayrettin Elmas
İstanbul

Şamil Kazokoğlu
Bolu

Hazım Kutay
Ankara

Metin Gürdere
Tokat

Mustafa Batgün
Kocaeli

Kadir Demir
Konya

Saffet Sert
Konya

Ahmet Ekici
Kütahya

Abdurrahman Kara'a
Kütahya

GEREKÇE

Kanunun 11 inci maddesinin 1/c bendinin sonuna eklencin cümlelerinin gerekçesi :

Gerek bu kanuna, gerek özel kanunlara göre muaf olarak belli bir iş ve yerde kullanılmak amacıyla gelen eşyanın ithali Gümrük Vergisinden muaf olmakla birlikte, on yıl içinde satılması halinde Gümrük Vergileri aranmaktadır.

Bazı eşyalardan on yıl müddetle ekonomik olarak faydalanılması mümkün olmadığından bu süreden önce elden çıkarılması zorunluluğu doğmakta ve bu durum bazı sakıncalara yol açmaktadır.

Yukarıda belirtilen ihtiyaca cevap vermek amacıyla 10 yıllık süreyi eşya cinsine göre beş yıla indirme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

Teklifin 2 ve 3 üncü maddeleri yürürlük ve yürütme hükümlerini göstermektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 . 7 . 1972 tarih ve 1615 numaralı Gümrük Kanununun, 11 inci maddesi, 1 inci fıkrasının (c) bendinin değiştirilmesine ve bu kanuna 1 Geçici Madde Eklenmesine ilişkin Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Mustafa Şahin
Kayseri Milletvekili

GEREKÇE

1615 numaralı Gümrük Kanununun 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası (b) bendinde,

«Gerçek ve tüzelkişiler tarafından Türkiye'deki kamu faydasına yararlı derneklere ve kamunun faydasına parasız tahsis edilmiş milli tesislere, resmî teşekküllere, belediye ve köy tüzelkişiliklerine, bağış yoluyla gönderilen veya verilen, para ile alıp getirilen ve konularına uygun olduğu Bakanlıkça kabul edilen eşyanın Gümrük Vergisinden muaf» olduğu yazılıdır.

Aynı kanunun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendinde ise «tahsis edildikleri iş ve yerlerde 10 yıl kullanıldıktan sonra muafiyetten faydalanmayan yerlere ve kişilere satılan veya devrolunanlar için Gümrük Vergileri aranmaz» demektir.

Bu hükümler karşısında; kanunda adı geçen dernek, millî tesis, resmî teşekkül, köy veya belediyelere bağış yoluyla intikal eden ve kendileri için hiç bir ihtiyaç duyulmayan veya pek az ihtiyaç duyulan bir eşyanın, muafiyetten faydalanamayan yerlere ve kişilere Gümrük Vergisi aranmaksızın satılabilmesi veya devredilebilmesi, onun yerine, pek fazla ihtiyaç duyulan sair eşyaların alınabilmesi (bağışlanan eşyanın en az 10 yıl kullanılması şartı karşısında) olanak dışıdır.

Bu olanağın sağlanması ve kanuna işlerlik kazandırılması bakımından, 1615 numaralı Kanunun 8 inci maddesinin 2 nci fıkrası (b) bendinde yazılı eşyanın; tahsis edildiği yerlerin yetkili kurullarının kararı ve Gümrük ve Tekel Bakanlığının izni alınmak şartıyla, muafiyetten faydalanmayan yerlere ve kişilere gümrüksüz satılması veya devrolunması için, 10 yıl kullanılması gereğinin aranmayacağı hususu, getirilen bu teklifle hükme bağlanmıştır.

Ayrıca; bu güne kadar açılmış ve henüz kesinleşmemiş bulunan birçok davanın düşmesini sağlamak amacıyla düzenlenen ek geçici madde ile de, büyük huzursuzluğun ortadan kaldırılması düşünülmüştür.

KIYASERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞAHİN'İN TEKLİFİ

19.7.1972 Tarih ve 1615 Numaralı Gümrük Kanununun 11 inci Maddesinin 1 inci Fıkrasının (c) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1615 Numaralı Gümrük Kanununun 11 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

c) Tahsis edildikleri iş ve yerlerde beş yıl kullanıldıktan sonra, muafiyetten faydalanamayan yerlere ve kişilere satılan veya devrolunanlar için gümrük vergileri aranmaz.

MADDE 2. — 1615 Numaralı Gümrük Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar, 1615 numaralı Kanunun 8 inci maddesinin, 2 nci fıkrası (b) bendinde yazılı eşyanın, aynı kanunun 11 inci maddesinin, 1 inci fıkrası (c) bendi hükmüne aykırı olarak yapılan satış veya devirlerinden dolayı açılmış ve henüz kesinleşmemiş bulunan bütün davalar, kendiliğinden düşer. Ancak bağış tarihinden sonra geçen zaman 5 yılın altında ise bir defaya mahsus olmak üzere Gümrük Vergileri tahsil edilir.

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 2/82

Karar No. : 26

1 . 6 . 1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kayseri Milletvekili Mustafa Şahin'in 19.7.1972 tarih ve 1615 numaralı Gümrük Kanununun 11 inci Maddesinin, Birinci Fıkrasının (c) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katıldığı toplantıda Komisyonumuzca incelenip görüldü.

Teklifin 1 inci maddesi 1615 numaralı Gümrük Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendindeki süreyi on yıldan beş yıla indirmekte olup, bundan sonraki bağış işlemlerinde bazı kötü amaçlıların yararlanabileceği kolaylıkları sağlamaktadır.

Esasen 1983 yılında Gümrük Kanununda değişiklikle, gerekçede zor durumda olduğu belirtilen kuruluşların ellerindeki eşyayı, hakkı olan diğer kuruluşlara bedelsiz devrini sağlayan hüküm 11 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendiyle getirilmiştir.

Bilindiği üzere Gümrük Kanununun 11 inci maddesi sadece bağış suretiyle yapılan ithalatı değil, ticarî nitelikteki eşyayı da kapsamaktadır.

Teklifin 2 nci maddesiyle getirilen geçici madde genelde bir af niteliğini taşımaktadır. Teklifin gerekçesi de buna yönelik olarak hazırlanmıştır.

Yukarıda arz olunan nedenlerle Kanun teklifi Komisyonumuzca olumlu bulunamamış ve maddelerine geçilmeden reddedilmesine oybirliği ile karar verilmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkanvekili
Ahmet İlhami Kösem
Malatya

Üye
Coşkun Bayram
Adana

Üye
Sabahattin Eryurt
Erzurum

Üye
İlhan Dinçel
Malatya

Sözcü
Mustafa Uğur Ener
Kütahya

Üye
İbrahim Taşdemir
Ağrı

Üye
Akif Kocaman
Gümüşhane

Üye
İhsan Nuri Topkaya
Ordu

Kâtip
İbrahim Aydoğan
İçel

Üye
Özgür Barutçu
Diyarbakır

Üye
Mehmet Sait Erol
Hakkâri

Üye
Hasan Altay
Samsun

Üye
Mehmet Topaç
Uşak

Üye
Mehmet Bağçeci
Yozgat

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 2/82, 2/452

Karar No. : 68

18.5.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

14.5.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 15.5.1987 tarihinde Komisyonumuza havale edilen Bolu Milletvekili Fuat Öztekin ve 10 Arkadaşının, «1615 sayılı Gümrük Kanununun Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» ile daha önce Komisyonumuza intikal etmiş bulunan Kayseri Milletvekili Mustafa Şahin'in «19.7.1972 Tarih ve 1615 Numaralı Gümrük Kanununun 11 inci Maddesinin, 1 inci Fıkrasının (c) Bendinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi», İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesi gereğince birleştirilmek suretiyle Komisyonumuzun 18.5.1987 tarihinde yaptığı 107 nci birleşimde teklif sahipleri ve Hükümet temsilcilerinin de katılmasıyla incelendi ve görüşüldü.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelere geçilmeden önce, Bolu Milletvekili Fuat Öztekin ve 10 Arkadaşının hazırladığı teklifin görüşmelere esas alınması kararlaştırıldı.

Bilindiği gibi, gerek 1615 sayılı Gümrük Kanununda, gerekse özel kanunlardaki muafiyetlerden yararlanarak belli bir iş ve yerde kullanılmak amacıyla çeşitli makine ve malzeme ithal edilmektedir. İstisnadan yararlanan makine ve malzemelerin 10 yıldan önce satılmaları veya devredilmeleri Kanunda sayılı haller dışında gümrüğe tabi tutulmakta, 10 yılı aşan sürede el değiştirmesi halinde gümrük vergisine tabi olmamaktadır.

Ancak, bazı eşyalardan 10 yıl müddetle ekonomik olarak faydalanılması mümkün olmadığından, bu süreden önce elden çıkarılması zorunluluğu doğmakta ve bu durum bazı sakıncalara yol açmaktadır.

Teklif ile, 1615 sayılı Gümrük Kanununun 11 inci maddesinin 1/c bendindeki 10 yıllık süreyi eşya cinsine göre 5 yıla indirmeye ve gerektiğinde tekrar 10 yıla yükseltmeye Bakanlar Kurulu yetkili kınıyor.

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; bilhassa taşımacılık sektöründe 10 yılın çok uzun bir süre olduğu, özellikle yurt dışı taşımacılığı yapan TIR'larda 5 yıldan sonra eskimeler nedeniyle randıman alınmadığı, bakım masraflarının arttığı, uluslararası pazarlarda rekabet şansımızın azaldığı vurgulanmış, ayrıca DPT'ce verilen teşvik belgelerinin 5 yıl satılamaz hükmünü taşıdığı, oysa Gümrük Kanununda bu sürenin 10 yıl olduğu ve 5 yıla indirilebilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesinin çok yerinde olduğu gibi görüşler ileri sürülmüş, yapılan bu görüşmeler sonucunda teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin, 1615 sayılı Gümrük Kanununun 11 inci maddesinin 1/c bendine bir cümle ekleyen Çerçeve 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiş, kanunun başlığı «1615 sayılı Gümrük Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi» şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tuncer</i> Kayseri	Başkanvekili <i>Fahrettin Kurt</i> Trabzon	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş
Kâtip <i>Kadir Demir</i> Konya	<i>A. Akgün Albayrak</i> Adana	<i>Mehmet Deliceoğlu</i> Adıyaman
<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazokoğlu</i> Bolu	<i>İlhan Aşkın</i> Bursa
O. Şeref Bozkurt Çanakkale İmzada bulunamadı.	<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Metin Yaman</i> Erzincan
<i>İlhan Aras</i> Erzurum	<i>Togay Gemalmaz</i> Erzurum	<i>Murat Sökmenoğlu</i> Hatay Muhalifim.
<i>İ. Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Yaşar Albayrak</i> İstanbul	<i>Özdemir Pehlivanoğlu</i> İzmir
<i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş Muhalifim.	<i>Mehmet Budak</i> Kırşehir	<i>Haydar Koyuncu</i> Konya
<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Ayhan Fırat</i> Malatya Eşitlik ilkelerine aykırı olduğundan Karşıyım.	Sümer Oral Manisa İmzada bulunamadı.
<i>Arif Toprak</i> Niğde Muhalifim.	<i>Fehmi Memişoğlu</i> Rize İmzada bulunamadı.	<i>İsa Vardal</i> Zonguldak Muhalifim.

**BOLU MİLLETVEKİLİ FUAT ÖZTEKİN VE 10
ARKADAŞININ TEKLİFİ**

**1615 Sayılı Gümrük Kanununun Değiştirilmesi
Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 1615 sayılı Gümrük Kanununun 11. inci maddesinin 1/c bendinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir:

«Bu süreyi Bakanlar Kurulu eşya cinsini belirlemek suretiyle beş yıla kadar indirebilir veya tekrar on yıla kadar yükseltebilir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükmünü Bakanlar Kurulu yürütür.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU KABUL ETTİĞİ
METİN**

**1615 Sayılı Gümrük Kanununun Bir Maddesinin
Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi**

MADDE 1. — Teklifin 1. inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2. nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3. üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.